

Afpudsning af hvidkløver

FrøavlsINFO nr. 4, 2026

- **Afpudsning med efterfølgende fjernelse af materiale giver færre skadedyr**
- **For sen afpudsning koster udbytte**
- **Afpudsning frem til juni**

Mange hvidkløvermarker står godt og på trods af lave nedbørsmængder, er der mange steder en pæn afgrødemasse på. De første registreringer af skadedyr i hvidkløveren viser, at både kløversnudebiller og kløverhovedgnaveren er ankommet i hvidkløverafgrøderne. For at kunne bekæmpe skadedyrene effektivt er afpudsning med fjernelse af materialet den mest effektive strategi.

I vores spørgeundersøgelse blandt hvidkløveravlere høst 2021 og 2022, var afpudsning og fjernelse af det afpudsede materiale med til at øge udbyttet, både i de konventionelle men også meget tydeligt i de økologiske afgrøder.

I tætte afgrøder vil en afpudsning af bladene give mere lys til vækstpunkterne på de overjordiske udløbere og stimulere dannelsen af blomsterhoveder. En afpudsning betyder også, at blomstringen bliver mere koncentreret. Hvidkløverens vækst og den sparsomme nedbør gør dog, at vi skal overveje nøje om der skal afpudses og hvornår det rigtige tidspunkt er for afpudsning.

Afpudsning skal ske, når de første blomsterknopper er synlige

I marker med kraftig bladmasse er afpudsning aktuel fra starten af næste uge. Tilstræb en afpudsningshøjde på 8-10 cm. Afpudsningshøjden er vigtig at overholde, hvis den kommende periode fortsætter med mindre nedbør. Mængden af afpudset materiale må ikke være større, end det hurtigt kan omsættes. Afpudset materiale efter en slagleklipper omsættes hurtigt.

Alternativt og bedre fjernes det afpudsede materiale fra marken. Er der plads i gyllebeholderen er der meget kvælstof at gen-udbringe, fx før såning af vinterraps. Alternativt kan materialet måske anvendes, som "kraftfoder" til en besætning eller til biogas. Afpudsning skal ske med udsigt til tørt vejr.

Skadedyrsbekæmpelse lige efter afpudsning

Et godt tidspunkt at bekæmpe skadedyr i hvidkløver er lige efter afpudsning, hvor man bedst kommer til bunds i afgrøden med kontaktmidler som Lamdex. Tjek om der er skadedyr i afgrøden inden afpudsning - [FrøavlsINFO nr. 3](#)

Brug en hvid DLF spand og slå den igennem afgrøden 5 gange:

- 3 eller flere kløverhovedgnavere
- 5 eller flere hvidkløversnudebiller

Hvis skadestærsklen er overskredet anbefaler vi at udføre en behandling af marken

Afgræsning med får

I en del marker løser man afpudsningen med får. Ud over hvidkløveren tager de også fat på ukrudtsplanter, eksempelvis kamille og spildraps, som for de flestes vedkommende bliver gnavet helt i bund. Fårene skal **tages fra marken inden** de laver skade på **større forekomst af blomsterknopper**. For at planterne kan producere energi til udvikling af blomsterhovederne skal der også være blade tilbage til fotosyntesen.

Engrapgræs

Afpudsning er en fordel for især **plænetyper** af engrapgræs, der er udlagt i hvidkløver, da det forbedrer engrapgræssets konkurrenceevne. Afpudsning af pletter med græsukrudt som fx alm. rapgræs og blød- og gold hejre, vil reducere frøspredning til engrapgræsafgrøden næste år.

Weed-wiper i kløver

Er hvidkløvermarken befængt med meget 2-kimbladet ukrudt, kan en afpudsning afhjælpe nogle ukrudtsproblemer. En anden mulighed er at bekæmpe ukrudtet med weed-wiper, men det kræver så, at man undlader afpudsning. Der kan godt anvendes weed-wiper, selv om der er udlagt engrapgræs, og de frøbærende stængler er oppe over hvidkløveren. Når blot engrapgræsset er godt etableret, er det kun få planter, der skades, selvom toppen rammes af weed-wiperen.

Bestøvning

Udsæt som minimum **2 velfungerende bistader pr. ha**. Bjerne er "dyre", så sørg for det er store og stærke bifamilier, der betales for. Ved større marker, og hvor der ikke er stor forekomst af vilde bestøvere, skal der flere stader til. Staderne placeres i læ flere steder i marken, specielt på større arealer med kløver. Vent med at sætte bjerne ud i marken, til der er godt med blomster i kløveren. Det sikrer, at bjerne vænner sig til at blive i marken, og afgrøden bliver ensartet bestøvet og dermed ensartet moden.

I nogle marker vil der som sidste år blive udsat **humlebier**, til bestøvning af kløveren. Gode erfaringer fra sidste år viste, at humlebjergene kan være et godt supplement til bestøvningen. Er vejret ikke optimalt er humlebjergene mere robuste og arbejder stadigvæk.

Husk at notere **dato for hovedbestøvning**. Med almindelig dansk sommervej vil der gå **3 - 4 uger til skårlægning**.

Venlig hilsen
AVLSafdelingen
DLF